

احکام تجارت و کسب و کار

قوانین و مقررات مالیاتی (مالیات بر ارزش افزوده)

(ویژه متقاضیان صدور و تمدید پروانه کسب)

موضوع ماده ۱۴ آیین نامه اجرایی ماده ۱۲ قانون نظام صنفی

تعریف واژه های مهم و کاربردی در مبحث مالیاتی

مودی

به اشخاص حقیقی و حقوقی که در حوزه مالیاتی تشکیل پرونده می دهند (ارباب رجوع به حوزه مالیاتی) مودی مالیاتی گفته می شود.

کارشناس ارشد مالیاتی (ممیز)

یکی از مهمترین و حساس ترین پستهای سازمانی در امور مالیاتی کشور می باشد که در حیطه قانون در خصوص تشخیص و وصول مالیات مسئولیت سنگینی را بر عهده دارد.

پرونده مالیاتی

هر مودی باید مدارک و مشخصات هویتی، فعالیت، بانکی، سیستم حسابداری و شرکای خود را جمع آوری کرده و به حوزه مالیاتی تحویل دهد. تمامی این مدارک در فایلی نزد حوزه نگهداری می شود که پرونده مالیاتی نام دارد.

کلاس پرونده

شماره ای است اختصاصی به پرونده مالیاتی که توسط واحد مالیاتی بر روی آن درج گردیده و از جمله موارد مهم جهت مراجعه و ثبت اطلاعات در سامانه های مالیاتی می باشد لذا در درج آن دقت فرمایید.

واحد مالیاتی (حوزه)

هر مودی جهت انجام امور مالیاتی می بایست به قسمت خاص در خصوص فعالیت خود مراجعه نماید که واحد مالیاتی نامیده می شود.

مالیات های مستقیم

مالیات هایی که پرداخت کننده مالیات (نام و مشخصات و نوع مالیات پرداختی) برای سازمان مالیاتی معلوم و مشخص باشد را مالیاتهای مستقیم می گویند مانند مالیات بر درآمد شامل مالیات بر درآمد املاک، مالیات بر درآمد کشاورزی، مالیات بر درآمد حقوق، مالیات بر درآمد مشاغل، مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی و مالیات بر درآمد اتفاقی است.

مالیاتهای غیر مستقیم

مالیات هایی که پرداخت کننده مالیات (نام و مشخصات و نوع مالیات پرداختی) برای سازمان مالیاتی نام معلوم و نام مشخص باشد را مالیاتهای غیر مستقیم می گویند مانند مالیات سیگار و نوشابه و...

مشمول

کلمه ای است که در این کتاب به مودیانی اطلاق می شود که طی شرایط خاص ملزم به رعایت قوانین مالیاتی از جمله مستقیم و غیر مستقیم می گردند.

مامور مالیاتی

به کارکنان سازمان امور مالیاتی اطلاق می شود که دارای صلاحیت لازم جهت انجام کلیه امور مالیاتی در اداره مالیاتی باشد.

آشنایی با قانون و مقررات مالیات بر درآمد مشاغل

مالیات بر درآمد مشاغل:

کسبه، اصناف، پیشه وران (صاحبان حرف)، صاحبان کارخانه ها، کارگاه های تولیدی و سایر افرادی که به صورت شصص حقیقی بابت درآمد حاصل از اشتغال به مشاغل آزاد و به طور انفرادی یا مشارکت مدنی فعالیت دارند، یا به عنوان دیگری غیر از موارد مذکور در سایر فصل های قانون مالیات های مستقیم در ایران درآمدی تحصیل کنند، مشمول مالیات بر درآمد مشاغل می باشند.

تکالیف مؤدیان برای عملکرد سال ....

صاحبان مشاغل مکلفند ظرف چهار ماه از تاریخ شروع فعالیت، مراتب را کتبا به اداره امور مالیاتی محل شغل

خود اعلام و نسبت به تشکیل پرونده اقدام نمایند .

صاحبان مشاغل مکلفند با مراجعه به سامانه عملیات الکترونیکی مؤدیان مالیات به نشانی www.tax.gov.ir نسبت به ثبت نام الکترونیکی و دریافت شماره اقتصادی اقدام نمایند . مؤدیان می بایست پس از انجام ثبت نام مرحله اول ، کد رهگیری ثبت نام ، نام کاربری و رمز عبور دریافت و در نهایت مراحل ثبت نام خود را کامل نمایند، تا از مزایای تسهیلات خدمات الکترونیکی نظیر پرداخت الکترونیکی، تسلیم الکترونیکی اظهارنامه های مالیاتی و ... برخوردار گردند.

اظهارنامه

تمامی صاحبان مشاغل می بایست اظهارنامه مالیاتی مربوط به فعالیت های شغلی عملکرد سال ..... خود را تا پایان خرداد ماه سال بعد از آن بصورت الکترونیکی، تسلیم و مالیات متعلق را به نرخ ماده ۱۳۱ اصلاحی (ق.م.م) پرداخت نمایند.

*ماده ۱۳۱ - نرخ مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی به استثنای مواردی که طبق مقررات این قانون دارای نرخ جداگانه ای می باشد به شرح زیر است :

تا میزان پانصد میلیون ریال (۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال) درآمد مشمول مالیات سالانه به نرخ پانزده درصد (۱۵٪)

نسبت به مازاد پانصد میلیون ریال تا میزان یک میلیارد ریال درآمد مشمول مالیات سالانه به نرخ بیست درصد (۲۰٪)

نسبت به مازاد یک میلیارد ریال درآمد مشمول مالیات سالانه به نرخ بیست و پنج درصد (۲۵٪)

اظهارنامه مالیاتی صاحبان مشاغل حسب مورد برای هر گروه از صاحبان مشاغل موضوع آئین نامه اجرایی ماده ۹۵ ق.م.م شامل ترازنامه و حساب سود و زیان یا صورت درآمد و هزینه اطلاعات خرید و فروش کالا و هزینه های مربوط (یا خلاصه درآمد و هزینه) اطلاعات خرید و فروش کالا و هزینه های مربوط است.

صندوق مکانیزه فروش

صاحبان مشاغلی که در اجرای ماده ۱۲۱ قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، بر اساس اولویت های اعلامی سازمان امور مالیاتی کشور، ملزم به استفاده از سامانه صندوق فروش و تجهیزات مشابه می باشند، کماکان مکلف به بکارگیری سامانه مذکور هستند. اولویت های نصب و استفاده از سامانه فروشگاهی و نحوه ارسال اطلاعات آن، در سامانه عملیات الکترونیکی مؤدیان مالیاتی www.tax.gov.ir در دسترس مؤدیان قرار دارد.

بر اساس اصلاحیه مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ قانون مالیات های مستقیم، بندهای سه گانه الف، ب و ج موضوع ماده ۹۵ قانون مالیات ها مستقیم، حذف گردیده است و از ابتدای سال ۱۳۹۵ صاحبان مشاغل بر مبنای حجم و یا نوع فعالیت خود به شرح جدول ذیل گروه بندی می شوند:

گروه	شرح	تکالیف مؤدیان در خصوص نگهداری دفاتر و با اسناد و مدارک
اول	مجموع مبلغ فروش کالا و خدمات سال قبل یا ده برابر درآمد مشمول مالیات قطعی شده* طبق آخرین برگ مالیات قطعی ** عملکرد سال ۱۳۹۱ به بعد که تا تاریخ پایان دی ماه سال قبل از شروع سال مالیاتی ابلاغ شده باشد، هرکدام بیشتر از مبلغ سی میلیارد ریال باشد.	نگهداری دفاتر روزنامه و کل یا سایر دفاتر حسب مورد، متکی به اسناد و مدارک، با رعایت مقررات مندرج در ماده (۶) آیین نامه اجرایی مربوط به نوع دفاتر، اسناد و مدارک و روشهای نگهداری آنها موضوع ماده ۹۵ اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ قانون مالیات های مستقیم .
	اشخاص ذیل فارغ از حجم فعالیت از لحاظ انجام تکالیف جزء مؤدیان گروه اول محسوب می شوند:	مؤدیان برای ثبت و پلمب دفاتر روزنامه و کل باید قبل از شروع سال مالیاتی (شمسی) با مراجعه به سامانه جامع ثبت شرکت ها و موسسات غیرتجاری، درخواست خود جهت دریافت دفاتر را ثبت و مراحل لازم برای دریافت دفاتر پلمب شده را براساس دستورالعمل موجود در سامانه مذکور طی و کد رهگیری دریافت کنند.

	کلینیکهای تخصصی (۵) صاحبان مشاغل صرافی (۶) فروشگاههای زنجیره ای دارای مجوز فعالیت از وزارتخانه ذی ربط .	
نگهداری اسناد و مدارک معاملات از قبیل اسناد درآمدی فروش کالا یا ارائه خدمات و سایر درآمدها و اسناد خرید کالا، خدمات و دارایی و سایر اسناد هزینه های انجام شده به تفکیک و به ترتیب تاریخ وقوع هر یک از رویدادهای مالی برای هرسال مالیاتی و تنظیم صورت درآمد و هزینه ماهیهانه و سالانه خود در چارچوب فرم های زیر: -صورت درآمد و هزینه ماهیهانه مؤدیان گروه دوم -صورت درآمد و هزینه سالانه مؤدیان گروه دوم	مجموع مبلغ فروش کالا و خدمات سال قبل یا ده برابر درآمد مشمول مالیات قطعی شده* طبق آخرین برگ مالیات قطعی ** عملکرد سال ۱۳۹۱ به بعد که تا تاریخ پایان دی ماه سال قبل از شروع سال مالیاتی ابلاغ شده باشد، هرکدام بیشتر از مبلغ ده میلیارد و تا سی میلیارد ریال باشد .	دوم
نگهداری اسناد و مدارک مربوط به معاملات خود از قبیل اسناد درآمدی فروش کالا یا ارائه خدمات و سایر درآمدها و اسناد خرید کالا و خدمات و نیز اسناد هزینه انجام شده برای هر سال مالیاتی و تنظیم خلاصه درآمد و هزینه سالانه، در چارچوب فرم « خلاصه درآمد و هزینه سالانه گروه سوم »	مؤدیانی که در گروه های اول و دوم قرار نمیگیرند جزء گروه سوم محسوب می شوند	سوم
	* درآمد مشمول مالیات قبل از کسر معافیت ** مجموع برگ های قبلی اصلی و متمم	

نکات مهم در خصوص گروه بندی مؤدیان:

- الف - در مورد فعالیت های صرفاً خدماتی گروه بندی مؤدیان با لحاظ کردن ۵۰٪ مبالغ مندرج در جدول بالا انجام می شود. بدیهی است (۵۰٪) مبلغ مذکور به (۱۰) برابر درآمد مشمول مالیات این فعالیت ها نیز تسری دارد.
- ب - در مشارکت مدنی جمع مبلغ فروش کالا و خدمات و یا درآمد مشمول مالیات قطعی شده کلیه شرکاء ملاک عمل قرار می گیرد.
- ج - مجموع مبلغ فروش کالا و خدمات سال قبل براساس فعالیت مؤدی در سال قبل می باشد.
- د - مؤدیان مالیاتی که در هر گروه قرار می گیرند، تا سه سال بعد، از نظر انجام تکالیف قانونی در طبقات پایین تر قرار نخواهند گرفت.
- ها - در دو سال اول شروع فعالیت صاحبان مشاغل، به استثناء مؤدیانی که براساس نوع فعالیت در گروه اول قرار می گیرند، انتصاب گروه و انجام تکالیف قانونی مربوط، به انتصاب مؤدی خواهد بود.
- و - صاحبان مشاغلی که در گروه های دوم یا سوم قرار می گیرند، می توانند در هر سال مالیاتی نسبت به انجام تکالیف گروه بالاتر اقدام نمایند. در این صورت مکلف به رعایت مقررات مربوط خواهند بود.

با توجه به حذف ماده ۱۰۴ در اصلاحیه اخیر قانون مالیات های مستقیم، از تاریخ ۱۳۹۵/۱/۱ مؤدیان (اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی) ملزم به کسر و پرداخت مالیات های تکلیفی موضوع ماده مذکور نمی باشند.

* صاحبان مشاغل گروه اول و صاحبان مشاغل مشمول اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده، مکلفند مطابق دستورالعمل موضوع تبصره ۳ ماده ۱۶۹ ق.م.م، ضمن صادر نمودن صورتحساب برای معاملات و درج شماره اقتصادی خود و طرف معامله، در تمامی صورتحسابها، فرم ها و سایر اسناد مشابه، فهرست معاملات خود را به صورت فصلی تا یک ماه و نیم پس از پایان هر فصل مطابق ترتیبات مورد نظر سازمان امور مالیاتی، به اداره امور مالیاتی ذریبط ارائه نمایند.

* پرداخت کنندگان حقوق، هنگام هر پرداخت یا تخصیص آن مکلفند مالیات متعلق را طبق مقررات محاسبه و کسر و « تا پایان ماه بعد » ضمن تسلیم فهرستی متضمن نام و نشانی دریافت کنندگان حقوق و میزان آن به اداره امور مالیاتی محل پرداخت نمایند. ارسال فهرست و پرداخت مالیات از طریق سامانه الکترونیکی سازمان امور مالیاتی انجام می گیرد.

* چنانچه صاحبان مشاغل بر اساس مجوز صادره از مراجع ذیصلاح (مانند پزشکان، وکلا، کارشناسان رسمی دادگستری، مهندسین مشاور و ...) بیش از یک محل فعالیت برای همان مجوز داشته باشند، برای تمامی این محل ها فقط یک ثبت نام صورت گرفته و یکی از این محل ها بنا بر اعلام مؤدی به عنوان محل اصلی فعالیت مشخص و سایر محل ها به عنوان شعبه منظور خواهد شد (در صورت عدم انتصاب مؤدی، تعیین محل اصلی فعالیت به تشخیص سازمان خواهد بود). این مؤدیان می بایست صرفاً یک اظهارنامه برای تمام این محل های فعالیت تسلیم نمایند.

* چنانچه صاحبان مشاغل در یک محل بیش از یک فعالیت شغلی داشته باشند، مکلف به یک ثبت نام برای کلیه فعالیت های شغلی محل مذکور و ارائه یک اظهارنامه برای آن محل می باشند.

* چنانچه یک مؤدی دارای فعالیت های مختلف (اعم از انفرادی یا مشارکتی) در محل های متعدد باشد، باید برای هر یک از محل های فعالیت خود، به صورت مجزا ثبت نام نموده و اظهارنامه مالیاتی مربوط را تا سررسید مقرر حسب مورد در قالب های انفرادی یا مشارکتی بطور جداگانه تسلیم نماید.

* در مورد کارگاه ها و واحدهای تولیدی که نوع فعالیت آنها ایجاد دفتر یا فروشگاه در یک یا چند محل دیگر را اقتضاء نماید، مؤدی می تواند برای کلیه محل های مذکور یک ثبت نام به نشانی که به عنوان محل اصلی فعالیت اعلام می نماید، انجام داده و یک اظهارنامه واحد برای این محل های فعالیت ارائه نماید.

* مشاغلی که بصورت مشارکت مدنی اعم از قهری یا اختیاری اداره می شوند، باید به عنوان یک مؤدی (در قالب مشارکت) در نظام مالیاتی ثبت نام نموده و شناسه مشارکت مدنی دریافت کنند. صاحبان مشاغل مذکور مکلفند در زمان ثبت نام، اطلاعات مورد نیاز کلیه شرکاء و نسبت سهم هر شریک را اعلام نمایند. این مؤدیان باید اظهارنامه مالیاتی خود را در چارچوب یک فرم اظهارنامه مشارکتی تسلیم نمایند.

* چنانچه چند مؤدی با مشاغل متفاوت یا یکسان، بدون وجود رابطه شراکت، در یک محل فعالیت دارند، هر یک از مؤدیان باید به طور مجزا در نظام مالیاتی ثبت نام و تا سررسید مقرر اظهارنامه مالیاتی خود را ارائه نماید.

* مؤدیانی که در بخشی از سال در یک محل فعالیت داشته و در بخشی دیگر در محل دیگری فعالیت نموده اند، باید با مراجعه به سامانه ثبت نام، نسبت به اصلاح تاریخ شروع و خاتمه فعالیت هر محل اقدام و برای هر محل، بطور جداگانه اظهارنامه تسلیم نمایند.

* آن دسته از مؤدیانی که در یک مکان بیش از یک فعالیت داشته و قبلاً با توجه به موضوع فعالیت در بیش از یک بند از بندهای الف، ب و ج موضوع ماده ۹۵ قانون مالیاتهای مستقیم پیش از اصلاحیه ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ ثبت نام نموده اند برای عملکرد سنوات ۱۳۹۵ و به بعد مکلفند با توجه به مفاد ماده (۲) آئین نامه اجرایی موضوع ماده ۹۵ ق.م.م اصلاحیه مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ ثبت نام خود را ویرایش و تحت یکی از گروه بندی های سه گانه جدید قرار گیرند و متناسب با آن اظهارنامه مالیاتی خود را تا سررسید مقرر تسلیم نمایند.

رسیدگی و نحوه تعیین درآمد مشمول مالیات مشاغل

بر اساس مهلت مقرر در تبصره ماده ۹۷ ق.م.م برای عملکرد سالهای ۱۳۹۵ به بعد تعیین درآمد مشمول مالیات از روش های ذیل انجام می گیرد:

الف - با قبولی دفاتر و یا قبولی درآمد مشمول مالیات مندرج در اظهارنامه در صورت قبولی دفاتر ارائه شده از سوی مؤدی (در مورد صاحبان مشاغل گروه اول (درآمد مشمول مالیات، به شرح ذیل محاسبه می شود:

(استهلاکات + هزینه های قابل قبول) - (سایر درآمدها + فروش کالا و خدمات) = درآمد مشمول مالیات

ب - از طریق علی الرأس

در موارد زیر، درآمد صاحبان مشاغل به صورت علی الرأس تشخیص خواهد شد.

ب ۱ - در صورتی که تا موعد مقرر ترازنامه و حساب سود و زیان و یا حساب درآمد و هزینه و حساب سود و زیان، حسب مورد، تسلیم نشده باشد.

ب ۲ - در صورتی که مؤدی به درخواست کتبی اداره امور مالیاتی مربوط از ارائه دفاتر و یا مدارک حساب در محل کار خود، خودداری نماید.

ب ۳ - در مورد مؤدیان گروه اول، در صورتی که دفاتر و اسناد و مدارک ابرازی برای محاسبه درآمد مشمول مالیات، به نظر اداره امور مالیاتی، غیر قابل رسیدگی تشخیص داده شود، یا به علت عدم رعایت موازین قانونی و آئین نامه مربوط مورد قبول واقع نشود.

ج - تعیین مالیات مقطوع در اجرای تبصره ماده ۱۰۰ ق.م.م

مطابق با تبصره ماده ۱۰۰ ق.م.م، سازمان امور مالیاتی کشور می تواند برخی از مشاغل یا گروه هایی از آنان را که میزان فروش کالا و خدمات سالانه آنها حداکثر ده برابر معافیت موضوع ماده ۴۴ قانون مالیاتهای مستقیم (برای عملکرد سال ۱۳۹۶ مبلغ ۱۸۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال) باشد از انجام بخشی از تکالیف از قبیل نگهداری اسناد و مدارک موضوع قانون مالیاتهای مستقیم و ارائه اظهارنامه مالیاتی معاف کند و مالیات مؤدیان مذکور را به صورت مقطوع تعیین و وصول نماید. در مواردی که مؤدی کمتر از یک سال مالی به فعالیت اشتغال داشته باشد مالیات متعلق نسبت به مدت اشتغال محاسبه و وصول می شود. این حکم مانع از رسیدگی به اظهارنامه های مالیاتی تسلیم شده در موعد مقرر نخواهد بود.

در اجرای قانون فوق و به منظور تکریم ارباب رجوع، میزان مالیات عملکرد سال ۱۳۹۶ برای صاحبان مشاغل گروه سوم که دارای شرایط فوق الذکر باشند، با افزایش ۵ درصد نسبت به مالیات قطعی عملکرد سال ۱۳۹۵ به صورت مقطوع تعیین و مبلغ آن برای مؤدیانی که امکان پرداخت یکجا ندارند، حداکثر تا

(۴) ماه تقسیط می گردد. برای بهره گیری از این تسهیلات، مودیان باید تقاضای خود را در مهلت تسلیم اظهارنامه از طریق بخش مربوط در سامانه تسلیم اظهارنامه الکترونیکی (www.tax.gov.ir) به سازمان امور مالیاتی کشور اعلام نمایند.

معافیت مالیاتی

درآمد سالانه مشمول مالیات صاحبان مشاغل که اظهارنامه مالیاتی خود را در موعد مقرر تسلیم کرده اند و حسب مورد دفاتر و یا اسناد و مدارک موضوع ماده ۹۵ را ارائه نموده اند، تا میزان معافیت مالیات بر درآمد حقوق (برای عملکرد سال ۱۳۹۶ مبلغ ۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال) از پرداخت مالیات معاف و مازاد آن به نرخ ماده ۱۳۱ اصلاحی مورخ ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ ق.م.م مشمول مالیات خواهد بود.

نکته ۱: براساس اصلاحیه مورخ ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ ق.م.م از ابتدای سال ۱۳۹۵ عدم تسلیم اظهارنامه، دفاتر و یا اسناد و مدارک مربوط موجب محرومیت از معافیت مالیاتی مذکور می باشد.

نکته ۲: در مشارکت های مدنی، شرکاء حداکثر از دو معافیت استفاده خواهندکرد و مبلغ معافیت به طور مساوی بین آنان تقسیم و باقی مانده سهم هر شریک جداگانه مشمول مالیات خواهد بود.

نکته ۳: شرکایی که رابطه زوجیت دارند به لحاظ استفاده از معافیت در حکم یک شریک تلقی می شوند و تنها یک معافیت به زوج تعلق می گیرد.

مراجع حل اختلاف مالیاتی

در مواردی که مؤدی نسبت به برگ تشخیص مالیات ابلاغ شده معترض باشد، می تواند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ، شخصاً یا به وسیله وکیل تام الاختیار خود به اداره امور مالیاتی مراجعه و با ارائه دلایل و اسناد و مدارک، کتباً تقاضای رسیدگی مجدد نماید. در صورتی که مسول مربوط دلایل و اسناد و مدارک ابرازی را در تعدیل درآمد، موثر تشخیص دهد و نظر او مورد قبول مؤدی قرار گیرد، مراتب پشت برگ تشخیص منعکس و به امضای مسول مربوط و مؤدی رسیده و پرونده امر از لحاظ میزان درآمد مشمول مالیات مختومه تلقی می شود.

هرگاه دلایل و اسناد و مدارک ابرازی در رد یا تعدیل درآمد مندرج در برگ تشخیص مؤثر واقع نگردد، پرونده به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع خواهد گردید و رأی هیأت با اکثریت آراء، قطعی و لازم الاجرا است. مگر اینکه ظرف مدت ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ رأی از طرف مأموران مالیاتی مربوط یا مؤدی، مورد اعتراض کتبی قرار گیرد که در این صورت پرونده جهت رسیدگی به هیأت حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر محول خواهد شد. در این مرحله مؤدی مکلف است مقدار مالیات مورد قبول را در همان مهلت مقرر پرداخت و نسبت به مازاد بر آن اعتراض خود را تسلیم نماید.

مالیات بر ارزش افزوده چیست؟

مالیات بر ارزش افزوده در چند سال اخیر به انواع مالیات هایی که در نظام مالیاتی کشور دریافت می شود، اضافه شد. مالیات بر ارزش افزوده، مالیاتی است که خریدار هنگام خرید کالا یا خدمات، باید به فروشنده بپردازد و فروشنده کالا و خدمات، این مالیات را در زمان های معینی به دولت پرداخت می کند. فروشنده کالا

یا خدمات، هنگام فروش، علاوه بر بهای کالا یا خدماتی که ارائه می‌دهید، مالیات ارزش افزوده را نیز از خریدار دریافت می‌کند.

تعریف ارزش افزوده:

منظور از ارزش افزوده تفاوت بین ارزش مجموع کالاها و خدمات عرضه شده با مجموع ارزش کالا یا خدمات خریداری شده در یک دوره مالیاتی می‌باشد. به عنوان مثال چنانچه مجموع مبلغ کالا و خدمات عرضه شده توسط یک واحد اقتصادی در یک دوره مالیاتی ۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال و مجموع خرید کالا و خدمات آن در همان دوره مالیاتی ۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال باشد، مبلغ ارزش افزوده دوره مذکور ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد که از تفاوت بین دو رقم ذکر شده حاصل می‌شود.

دوره مالیاتی در ارزش افزوده چیست؟

طبق قانون فروشنده در بازه‌های زمانی سه ماهه، محاسبه مالیات بر ارزش افزوده خود را انجام می‌دهد؛ یعنی مالیات بر ارزش افزوده پرداختی را از مالیات ارزش افزوده دریافتی کسر و مانده را حداکثر تا ۱۵ روز پس از پایان هر سه ماهه، به حساب خزانه دولت واریز می‌کند. بر اساس ماده ۱۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده، هر سال شمسی به چهار دوره مالیاتی سه ماهه به شرح زیر تقسیم می‌شود:

دوره اول: فصل بهار به مدت ۹۳ روز

دوره دوم: فصل تابستان به مدت ۹۳ روز

دوره سوم: فصل پاییز به مدت ۹۰ روز

دوره چهارم: فصل زمستان به مدت ۸۹ روز در سال‌های عادی و ۹۰ روز در سال‌های کبیسه

مودیان مالیات ارزش افزوده موظفند اظهارنامه ارزش افزوده خود را تا ۱۵ روز پس از پایان هر دوره مالیاتی از طریق سایت ارزش افزوده به آدرس www.evat.ir مطابق روش اعلام شده توسط سازمان امور مالیاتی ارسال کنند و نسبت به پرداخت مالیات مشخص شده اقدام نمایند. لازمه ارسال اظهارنامه ارزش افزوده ثبت نام در سیستم مالیات بر ارزش افزوده و دریافت رمز ورود و نام کاربری جهت ورود به سایت می‌باشد.

مودیان مالیات بر ارزش افزوده چه کسانی هستند؟

بر اساس ماده ۸ قانون مالیات بر ارزش افزوده، اشخاصی که به عرضه کالا و خدمات و واردات و صادرات آن‌ها اقدام می‌کنند به عنوان مودی مالیات بر ارزش افزوده شناخته شده و موظف به رعایت و اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده می‌باشند.

نرخ مالیات بر ارزش افزوده سال ۹۸

نرخ مالیات بر ارزش افزوده، هر ساله از سوی دولت مشخص می‌شود. این نرخ، درصدی از مبلغ خالص صورتحساب فروش کالا یا خدمات است. با توجه به تمدید اجرای آزمایشی قانون مالیات بر ارزش افزوده تا زمان لازم الاجراء شدن قانون جدید در سال ۹۸، نرخ مالیات بر ارزش افزوده کالا و خدمات عمومی در

سال ۱۳۹۸ کماکان ۹ درصد است. توضیح اینکه نرخ مالیات بر ارزش افزوده در سال ۹۸، همانند سال گذشته معادل ۹ درصد است و تغییری نخواهد کرد. یادآور می شود، ۹ درصد مالیات بر ارزش افزوده مطابق قانون شامل ۶ درصد مالیات و ۳ درصد عوارض ارزش افزوده است.

وظایف مودیان مالیات بر ارزش افزوده:

- ۱- ثبت نام در سیستم مالیات بر ارزش افزوده طبق ضوابط مندرج در فراخوان های سازمان امور مالیاتی و دریافت گواهی ثبت نام در ارزش افزوده. انجام ثبت نام از طریق سایت www.evat.ir و مطابق شرایط و روال خاصی که توسط سازمان امور مالیاتی مشخص شده انجام می شود.
- ۲- صدور صورتحساب در قبال عرضه کالا و خدمات مشمول قانون مالیات بر ارزش افزوده با رعایت موارد و نمونه اعلام شده توسط سازمان امور مالیاتی
- ۳- دریافت مالیات از خریداران کالا یا خدمات در زمان عرضه کالا یا خدمات به آنان.
- ۴- پرداخت مالیات کالاها یا خدمات دریافتی به فروشندگان یا اراده دهندگان خدمات
- ۵- ثبت و نگهداری اسناد و مدارک مربوط به ارزش افزوده از جمله فاکتورها و رسیدهای مالیاتی به مدت ده سال بعد از سال مالی مربوطه.
- ۶- به کار بردن دفاتر، صورتحسابها و سایر فرمهای مربوط، ماشینهای صندوق و یا سایر وسایل و روشهای نگهداری حساب که از طرف سازمان امور مالیاتی تعیین می گردد.
- ۷- تسلیم اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده در زمان قانونی.
- ۸- انجام تسویه حساب مالیاتی در پایان دوره های مالیاتی سه ماهه حداکثر ظرف مدت پانزده روز از تاریخ انقضاء ارسال اظهارنامه هر دوره مالیاتی.

جرائم عدم انجام تکالیف قانونی توسط مودیان مالیات بر ارزش افزوده:

- ۱- جرائم مربوط به مالیات ارزش افزوده که در ماده ۲۲ و ۲۳ قانون مالیات بر ارزش افزوده تعیین شده، از جمله سنگین ترین جرائم در نظر گرفته شده در سیستم مالیاتی کشور بوده و به شرح زیر است:
- ۱- عدم ثبت نام در مهلت مقرر در سیستم مالیات بر ارزش افزوده معادل ۷۵٪ مالیات متعلق تا تاریخ ثبت نام یا شناسایی مودی بر حسب مورد
- ۲- عدم صدور صورتحساب معادل یک برابر مالیات متعلق
- ۳- عدم درج درست قیمت در صورتحساب معادل یک برابر تفاوت مالیات متعلقه بین مبلغ صحیح و اشتباه
- ۴- عدم درج مشخصات و اطلاعات صورتحساب طبق نمونه اعلام شده توسط سازمان امور مالیاتی معادل ۲۵٪ مالیات متعلق
- ۵- عدم ارائه اظهارنامه از تاریخ ثبت نام یا شناسایی به بعد بر حسب مورد معادل ۵۰٪ مالیات متعلق
- ۶- عدم ارائه دفاتر و اسناد و مدارک معادل ۲۵٪ مالیات متعلق

۷- جریمه تاخیر در پرداخت مالیات های متعلق در موعد مقرر معادل ۲٪ مالیات پرداخت نشده به ازای هر ماه

انواع اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده:

- ۱- اظهارنامه عادی (موضوع ماده ۱۶ و بند الف ماده ۳۸ قانون مالیات بر ارزش افزوده)
- ۲- اظهارنامه ویژه سوخت
- ۳- اظهارنامه ویژه دخانیات
- ۴- اظهارنامه عوارض آلاینده
- ۵- اظهارنامه شماره گذاری خودرو

جداول :

الف (واحدهای صنفی مشمول مالیات بر ارزش افزوده (در اتحادیه های شهرستان بوشهر) براساس آخرین فهرست سازمان امور مالیاتی کشور

ردیف	اتحادیه	رسته
(۱)	ابزار و یراق و مصالح ساختمانی	خرده فروشی پروفیل آهنی
(۲)	ابزار و یراق و مصالح ساختمانی	عمده فروشی انواع آجر
(۳)	ابزار و یراق و مصالح ساختمانی	خرده فروشی آهن آلات بجز فولاد
(۴)	اغذیه فروشان و هتلداران	تالار برگزاری جشن و مراسم
(۵)	اغذیه فروشان و هتلداران	خدمات آژانس سیاحتی و زیارتی طبقه بندی نشده در جای دیگر
(۶)	اغذیه فروشان و هتلداران	رستوران و چلوکبابی و سالن غذاخوری
(۷)	اغذیه فروشان و هتلداران	سفره خانه سنتی
(۸)	اغذیه فروشان و هتلداران	عمده فروشی تخم مرغ
(۹)	اغذیه فروشان و هتلداران	عمده فروشی مرغ و ماکیان
(۱۰)	اغذیه فروشان و هتلداران	هتل
(۱۱)	اغذیه فروشان و هتلداران	هتل آپارتمان
(۱۲)	اغذیه فروشان و هتلداران	باغ تالار
(۱۳)	اغذیه فروشان و هتلداران	عمده فروشی گوشت قرمز
(۱۴)	تعمیرکاران و فروشندگان لوازم یدکی اتومبیل	عمده فروشی ضایعات فلزات

ردیف	اتحادیه	رسته
۱۵	تعمیرکاران و فروشندگان لوازم یدکی اتومبیل	نمایندگی فروش خودروهای سبک و سنگین داخلی و خارجی
۱۶	خدمات رایانه ای	بازرهای رایانه ای
۱۷	خدمات رایانه ای	تولید ماشین آلات اداری و رایانه
۱۸	خدمات رایانه ای	خدمات مشاوره ای سیستم ها و نرم افزارهای کامپیوتری
۱۹	خدمات رایانه ای	خدمات نصب و راه اندازی نرم افزار و سایر فعالیتهای مرتبط به آن
۲۰	خدمات رایانه ای	کافی نت
۲۱	خواربار و لبنیات فروشان	عمده فروشی دکانیات
۲۲	خواربارولبنیات فروشان	عمده فروشی مواد و محصولات غذایی بصورت نمایندگی و پخش آن(۱)
۲۳	خواربارولبنیات فروشان	عمده فروشی مواد و محصولات غذایی بصورت نمایندگی و پخش آن(۲)
۲۴	عکاسان و چاپخانه داران	خدمات چاپ
۲۵	عکاسان و چاپخانه داران	عمده فروشی عینک، شیشه و قاب عینک
۲۶	فروشندگان پوشاک و خرازان	عمده فروشی پوشاک زنانه
۲۷	فروشندگان پوشاک و خرازان	عمده فروشی پوشاک مردانه
۲۸	فروشندگان پوشاک و خرازان	عمده فروشی لباس نوزاد و بچه گانه
۲۹	فروشندگان پوشاک و خرازان	عمده فروشی لوازم و تجهیزات پزشکی، جراحی، بیمارستانی و کفشهای طبی
۳۰	فروشندگان پوشاک و خرازان	عمده فروشی لوازم ورزشی
۳۱	فروشندگان پوشاک و خرازان	عمده فروشی مواد آرایشی و بهداشتی
۳۲	فروشندگان لوازم التحریر و کتاب فروشان	خدمات مربوط به تهیه و توزیع آگهی های تبلیغاتی
۳۳	فروشندگان لوازم الکتریکی و الکترونیکی	عمده فروشی لوازم الکتریکی، روشنایی، صنعتی، فشار قوی
۳۴	فروشندگان لوازم الکتریکی و الکترونیکی	عمده فروشی لوازم الکتریکی ساختمان
۳۵	فروشندگان لوازم خانگی	عمده فروشی میزوسندلی اداری
۳۶	فروشندگان میوه و ترهبار	عمده فروشی انواع میوه و مرکبات
۳۷	فروشندگان و سازندگان طلا و جواهر و ساعت	خرده فروشی طلا و جواهرات
۳۸	قنادان و بستنی ساز و بستنی فروش	عمده فروشی نقل، نبات، آبنبات، گز، شکلات و شیرینی خشک
۳۹	قنادان و بستنی ساز و بستنی فروش	عمده فروشی لوازم قنادی
۴۰	مشاورین املاک و نمایشگاه داران اتومبیل	خرید، فروش و حق العمل کاری انواع خودروهای سبک
۴۱	مشاورین املاک و نمایشگاه داران اتومبیل	مشاوره املاک و مستغلات
۴۲	موزاییک سازان و بلوک سازان	دفتر فروش مواد معدنی (عمده فروشی)
۴۳	موسسات حمل و نقل بارومسافر	خدمات باربری پیک موتوری
۴۴	موسسات حمل و نقل بارومسافر	خدمات باربری مصالح ساختمانی

ردیف	اتحادیه	رسته
(۴۵)	موسسات حمل و نقل بارومسافر	خدمات باربري و حمل و نقل زميني کالا بجز راه آهن
(۴۶)	موسسات حمل و نقل بارومسافر	خدمات پستی خصوصی (تیپاکس)
(۴۷)	موسسات حمل و نقل بارومسافر	خدمات تاکسي بار
(۴۸)	موسسات حمل و نقل بارومسافر	دفتر حمل و نقل کالاي شهري
(۴۹)	موسسات حمل و نقل بارومسافر	دفتر حمل و نقل مواد غذايي و يخچالي
(۵۰)	موسسات حمل و نقل بارومسافر	دفتر خدمات حمل و نقل بين المللي
(۵۱)	موسسات حمل و نقل بارومسافر	دفتر خدمات حمل و نقل بين شهري

ب) رسته های صنفی مشمول نصب سامانه فروش (در اتحادیه های شهرستان بوشهر) موضوع نامه شماره ۲۴۰.۱۰۱۸۸ -
۹۸.۰۶.۱۰ سازمان امور مالیاتی کشور

کد	رسته	اتحادیه
552123	آش و حلیم پزی	اغذیه فروشان و هتلداران
552116	باغ نالار	اغذیه فروشان و هتلداران
552212	پیتزا فروشی	اغذیه فروشان و هتلداران
552112	نالار برگزاری جشن و مراسم	اغذیه فروشان و هتلداران
552609/1	تهیه غذا ترک	اغذیه فروشان و هتلداران
552420	جگرکی (جگر، دل و قلوه)	اغذیه فروشان و هتلداران
552125	جوجه سرا	اغذیه فروشان و هتلداران
552312	چایخانه و قهوه خانه سنتی	اغذیه فروشان و هتلداران
552111	خدمات تهیه غذا، گذارسانی و پذیرایی از میهمانان در منازل و ادارات و مجالس	اغذیه فروشان و هتلداران
552311	دیزی پزی (عرضه قلیان ممنوع)	اغذیه فروشان و هتلداران
552113	رستوران و چلوکبابی و سالن غذاخوری	اغذیه فروشان و هتلداران
552211	ساندویچ فروشی	اغذیه فروشان و هتلداران
552114	سفره خانه سنتی (عرضه قلیان ممنوع است)	اغذیه فروشان و هتلداران
552603	سمبوسه پزی	اغذیه فروشان و هتلداران
552411	طباقی (کله، پاچه، سیراب و شیردان پزی)	اغذیه فروشان و هتلداران
552216	فروش ساندویچ و پیتزا و مرغ سوخاری و ... (فست فود)	اغذیه فروشان و هتلداران
552122	کبابی	اغذیه فروشان و هتلداران
552609/5	مرغ بریان	اغذیه فروشان و هتلداران
552214	مرغ سوخاری	اغذیه فروشان و هتلداران
551210	مسافر خانه و مهمانپذیر	اغذیه فروشان و هتلداران
551113	مهمانخانه و مهمانسرا	اغذیه فروشان و هتلداران
551111	هتل	اغذیه فروشان و هتلداران
551112	هتل آپارتمان	اغذیه فروشان و هتلداران
930212	پیرایشگری مردانه	آرایشگران و پیرایشگران مردانه

کد	رسته	اتحادیه
930214	اپیلاسیون	آرایشگران و پیرایشگران زنانه
930211	آرایشگری زنانه	آرایشگران و پیرایشگران زنانه
930215	آرایشگری و اپیلاسیون	آرایشگران و پیرایشگران زنانه
930216	قاتو (آرایش دائم)	آرایشگران و پیرایشگران زنانه
924911	بازی های رایانه ای	خدمات رایانه ای و ماشینهای اداری
642112	کافی نت	خدمات رایانه ای و ماشینهای اداری
523621	خرده فروشی نوشت افزار	فروشنندگان لوازم التحریر و کتاب فروشان
504011	فروش موتور سیکلت و لوازم یدکی آن	تعمیرکاران و فروشنندگان لوازم یدکی اتومبیل
512610	عمده فروشی انواع میوه و مرکبات	فروشنندگان میوه و ترهبار
522224	خرده فروشی خرما	فروشنندگان میوه و ترهبار
522102	خرده فروشی انواع میوه و صیفی جات	فروشنندگان میوه و ترهبار
522101	خرده فروشی سبزی	فروشنندگان میوه و ترهبار
522221	آجیل و خشکبار فروشی (خرده)	قنادان و بستنی ساز و بستنی فروش
552512	بستنی فروشی	قنادان و بستنی ساز و بستنی فروش
152005	تولید و فروش آبمیوه، بستنی و فالوده	قنادان و بستنی ساز و بستنی فروش
552324	قهوه سرا	قنادان و بستنی ساز و بستنی فروش
552323	کافی شاپ	قنادان و بستنی ساز و بستنی فروش
501011	خرید و فروش و حق العمل کاری انواع خودروهای سنگین	مشاورین املاک و نمایشگاه داران اتومبیل
501011	مشاور اتومبیل	مشاورین املاک و نمایشگاه داران اتومبیل
702010	مشاور املاک	مشاورین املاک و نمایشگاه داران اتومبیل